

24. sept. 2024

Pressemeddelelse

Finansministeriet lægger op til potentiel slækkelse af kvælstofmål

Rådet for Grøn Omstilling udtrykker bekymring over, at Danmark kan ende med en fagligt set dårligere tilgang til at beregne kvælstofmålene end den gældende metode. Det kan blive konsekvensen, hvis man følger Finansministeriets nye rapport om vandmiljøet. I stedet for at lytte til Danmarks førende forskere, kan vi ende med et lavere, men mindre retvisende, reduktionsbehov for kvælstofudledning, vurderer Rådet for Grøn Omstilling.

"Det er afgørende, at politikerne lytter til den danske forskergruppe bag kvælstofmålene og holder fast i den fagligt bedste tilgang", siger seniorrådgiver i rådet, Niklas Sjøbeck Jørgensen. *"Vores nødstedte hav har brug for markante kvælstofreduktioner fra særligt landbruget. Kun det kan sikre, at vi faktisk opnår god økologisk tilstand i havet – og ikke blot på papiret."*

"Når reduktionsbehovet forsvinder ved at gå tilbage til ringere metoder, så er der én taber – og det er havet." udtaler Niklas Sjøbeck Jørgensen.

Finansministeriets nye og dybdegående rapport om vandmiljøet er kulminationen på et tre-årigt forløb under navnet Second Opinion. Forløbet har med hjælp fra eksterne eksperter genbesøgt beregningerne bag de nødvendige kvælstofreduktioner. De eksterne eksperter slog tidligere fast, at beregningerne grundlæggende er eksemplariske, og at det der mangler, er handling. Den endelige rapport danner nu grundlag for en politisk beslutning om hvilken faglig tilgang man ønsker, og dermed hvor meget kvælstof vi skal reducere.

"Det er dybt problematisk at man har udskudt handling i tre år og så ender med en rapport der lægger op til, at politikerne kan vælge en fagligt set dårligere tilgang, der udvander indsatsen med at reducere kvælstofudledningen fra landbruget. De danske forskere bag udregningerne peger entydigt på, at det er en helt forkert vej at gå. Det er på tide, at det handler om Danmarks havmiljø og ikke om talgymnastik", siger Niklas Sjøbeck Jørgensen, seniorrådgiver i Rådet for Grøn Omstilling, og fortsætter:

"Vi står i en situation, hvor det danske havmiljø er under enormt pres: 95 pct. af vores kystvandsområder er ikke i god økologisk tilstand, som de skal være ifølge EU senest i 2027".

Sidste år oplevede de danske farvande det værste iltsvind i 21 år og efteråret i år kan igen byde på omfattende iltsvind. Fjorde og kystvandområder har mudrede havbunde og fisk og ålegræs er mange steder forsvundet. Det er den tilstand, der skal vendes, hvilket vi også er forpligtet til ifølge EUs Vandrammedirektiv.

Scenarier nedjusterer indsatsen – på papiret

Rapporten præsenterer tre scenarier som oplæg til en politisk beslutning. Scenarie 1 er i tråd med den danske forskergruppes anbefalinger. Scenarie 2 og 3 tager udgangspunkt i en fagligt ældre og mindre retvisende tilgang til at beregne målværdier for klorofyl i vandområderne. Denne ældre tilgang anvendes dog også af nabolandene Sverige og Tyskland.

Scenarie 2 og 3 vil således betyde at kvælstofindsatsbehovet fjernes eller reduceres betydeligt i en række vandområder. Berørte vandområder er bl.a. Lillebælt, Storebælt, Bornholm, Djursland Øst, Vejle Fjord, Sydfynske Øhav. Områder som er tydeligt påvirket af kvælstofudledninger og er langt fra god tilstand. Beregningsmetoderne i scenarie 2 og 3 og den egentlige tilstand i havet hænger derfor ikke sammen.

"Danmark bør gå foran i internationalt samarbejde og sørge for, at de fagligt bedste tilgange også anvendes i andre lande så byrdefordelingen for kvælstofreduktioner bliver retvisende. Det ville gavne havmiljøet." udtaler Niklas Sjøbeck Jørgensen.

Nødvendigt at hæve miljømål, hvis vi vil have et godt havmiljø

Politikerne har tidligere i vandmiljøplanerne besluttet at beregne kvælstofreduktioner ud fra at kun 50 pct. af vandområderne statistisk set vil opnå god økologisk tilstand. Rådet for Grøn Omstilling peger på, at en alternativ tilgang der tidligere har været præsenteret af den danske forskergruppe, kan stille større sikkerhed for at vi faktisk får god tilstand i havet. Det vil dog kræve betydeligt større reduktioner af kvælstof.

"Vi kan ikke acceptere, at vi kun når målet i halvdelen af vores vandområder. Alle vandområder skal have god tilstand – også ifølge EU. Det ville være en mere fremsynet at lave hele omstillingen nu, så vi ikke står om flere år med fortsat dårlig tilstand og konkluderer at vi nu alligevel skal gøre mere – alt imens havet lider" siger Niklas Sjøbeck Jørgensen og fortsætter:

"Vi har ikke råd til flere udsættelser eller halve løsninger. Det er på tide, at vi sætter handling bag ordene og tager det ansvar, der kræves for at sikre fremtidens havmiljø. Jo mere vi reducerer kvælstofudledningen nu, desto hurtigere kan vi genskabe balancen i vores økosystemer og sikre et sundt og rent vandmiljø " afslutter Niklas Sjøbeck Jørgensen.

For yderligere information kontakt:

Niklas Sjøbeck Jørgensen, seniorrådgiver, fødevarer og bioressourcer

Telefon: +45 33181945 / +45 61414768

Email: niklas@rgo.dk